

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2010

SLOVAKIAN

HIGHER LEVEL

**Tuesday, 15 June
Morning, 9.30 a.m. – 12.30 p.m.**

SLOVENSKÝ JAZYK

Celkové hodnotenie [100 bodov]

Prečítajte si pozorne celý text a odpovedajte na otázky vo všetkých troch častiach. Odpovede napíšte po slovensky vlastnými slovami na základe predloženého textu.

Láska k umeniu

1. Keď má človek desať rokov, vidí všetko nejako ináč, v menej ostrých, realistických farbách, ako keď je dospelák. A tak aj ja som v tom veku vnímal svet ak nie ako gombičku, tak aspoň ako dobrodružné, priateľské a zaujímavé miesto pre život. Miesto, kde môžem skúsiť všetko, a nič zlé sa mi nemôže stať.

2. Mal som desať rokov, bol som výtvarne nadaný žiak a všetci ma chválili, ako krásne kreslím a maľujem. Predpovedali mi životnú dráhu maliara. Moji starí rodičia mali doma nejakú knihu s impresionistickými obrazmi, takže Monetove Vlčie maky alebo Renoirov Moulin de la Galette sú doslovne obrazmi môjho detstva. A navyše som si v rámci predčasného hltania kníh z rodičovskej knižnice už vtedy prečítal životopisy van Gogha, Modiglianiho a iných a o svojej budúcnosti som mal celkom jasno: áno, stanem sa maliarom a raz budem romanticky umierať od hladu a zimy v podkrovnej kutici kdesi na Montmartri.

3. Človeka však vždy nepoháňa len dobro. V magazíne 100+1 ZZ som si prečítal článok o jednom z najväčších falšovateľov moderného umenia Davidovi Steinovi a nadchlo ma to. Dám svoj talent do služieb zla, nie takého, v ktorého stopách je krv a mŕtvolky obetí, ale takého šviháckeho, džentlmenského, ktoré navyše rozširuje umenie. Takýto druh zločinu mi pripadal dôstojný muža. A navyše som v televízii videl komédiu Ako ukradnúť Venušu a postava bohatého falšovateľa obrazov a sôch mi učarila. Uvedomil som si, že mám na výber: byť poctivým, no chudobným maliarom v kutici na Montmatri, alebo byť falšovateľom a žiť v luxusnej vile. Áno, zažral som sa do umeleckého zločinu, no čoskoro som zistil, že na falšovanie nemám dostatok talentu, a tak som sa rozhodol, že budem zlodejom obrazov.

4. Základná škola, ktorú som v tých časoch navštevoval, mala steny tried i chodieb vyzdobené reprodukciami impresionistických obrazov. Na tie som sa sústredil. Cez deň sme s kamarátom M. Z. nápadne nenápadne chodili po triedach a dorozumievajúc sa kradnými gestami sme si vyberali obrazy. Kamarát nemal záujem o nič, ale bol to mierne dementný slaboch, ktorý urobil všetko, čo som ja, iniciatívnejší, vymyslel. Obdivoval ma a navyše tiež túžil po dobrodružstve.

5. K dobrodružstvu prišlo v piatok neskoro večer, keď sa už skončili všetky večerné aktivity a okná na školskej budove postupne potemneli. To bola naša chvíľa. Tajne sme opustili svoje domovy, oblečení v čiernych teplákových súpravách a s rukavicami na rukách, ako sme to videli v nejednej francúzskej gangsterskej komédii, a vyrazili sme za vzrúšom. Do školskej budovy sme sa dostali cez prízemné okno chlapčenského WC, ktoré sme prozreteľne nechali cez vyučovanie pootvorené. Kráčali sme nečujne po tmavých a prázdnych chodbách rodnej školy a srdcia nám búšili vysoko v hrdlách. Cítil som sa ako kráľ sveta. Baterkami sme svietili na obrazy a ja som hovoril: „Van Gogha berieme, Moneta, Sisleyho tiež. Toho Cézanna tiež. Tam na konci je Pissarrova krajinka, na tú nezabudnime!“ Bolo to ako vo sne, v ktorom si uvedomíte, že je to len sen – že môžete všetko, a nič sa vám nestane.

6. Avšak čoskoro sa realita konfrontovala s mojím snom. Problém nastal kdesi inde. Zloději obrazov neberú ukradnuté obrazy s rámami, ale ich na mieste vyrežú, zrolujú a rámy nechajú na mieste. S naším lupom sa to dost' dobre nedalo: papierové reprodukcie boli v ťažkých rámoch nalepené na preglejkových doskách. Navyše, rozmery záchodového okienka boli menšie ako rozmery obrazov. A tak sme museli s ťažkým srdcom všetky obrazy nechať na svojich miestach a nočnú budovu školy opustiť s prázdnyimi rukami. Vďaka tomu sme neboli poškvrnení krádežou a tie reprodukcie tam visia dodnes. A ja sa dodnes žívím poctivo. Drepím vo svojej podkrovnej kutici a umieram od hladu a zimy. Stal sa zo mňa spisovateľ, nie výtvarník. Zloděj, našťastie, tiež nie.

Keď je na Slovensku Deň učiteľov, spomeniem si pri tejto príležitosti na svojho nezabudnuteľného učiteľa výtvarnej výchovy Štefana Osuského.

PETER PIŠŤANEK

ČASŤ I: (30 bodov)

1. Vysvetlite vlastnými slovami výrazy: (5 x 1 bod)

- a) vnímať svet ako gombičku (odsek 1)
- b) hltanie kníh (odsek 2)
- c) kutica (odsek 2)
- d) zažral som sa (odsek 4)
- e) s ťažkým srdcom (odsek 6)

2. Prečo použil rozprávač v texte výraz „našťastie“? (odsek 6) (5 bodov)

3. „Keď má človek desať rokov, vidí všetko nejako ináč.“ Vysvetlite podľa textu, prečo to autor tvrdí. (odsek 1) (5 bodov)

4. „Človeka však vždy nepoháňa len dobro.“ Podľa vás je hnacou silou pre autora textu dobro alebo aj niečo iné? (odseky 3 – 4) (5 bodov)

5. „Avšak čoskoro sa realita konfrontovala s mojím snom.“ Ako sa podľa textu odohrala táto konfrontácia v autorovom príbehu? (5 bodov)

6. Dopíšte odstavec, v ktorom ponúknete vysvetlenie, prečo autor pripojil na záver:

„Keď je na Slovensku Deň učiteľov, spomeniem si pri tejto príležitosti na svojho nezabudnuteľného učiteľa výtvarnej výchovy Štefana Osuského.“ (5 bodov)

ČASŤ II

(30 bodov)

Napíšte **komentár** (najmenej 100 slov) na tému:

Takýto druh zločinu mi pripadal dôstojný muža

Komentujte, prečo prišiel autor k takémuto záveru.

ČASŤ III

(40 bodov)

Napíšte **esej** (asi 300 slov) na jednu z dvoch nasledovných tém:

1. téma:

Čím je alebo nie je prít'azlivý život slávnych ľudí

alebo

2. téma:

„Nikto nie je ostrovom samým pre seba“ (John Donne)